

Lódi
FerencMANKÓN JÖTT
SZERELEM

Apám, zárás után ma később jövök haza, mert leltáro-zunk. Egész héten így lesz. A gyereket hozza haza majd az óvodából, és a szokott időben fektessék le.

— Már egészen ránk hagyod ezt a porontyot, hogy te szabad-jára kódoroghass. Jóformán alig ismer téged.

— Ha itthon ülnék és egész nap malmoznék az ujjaimmal, az jobb lenne? Különben elbiceg-het az üzlet elé, hogy megbí-zonyosodjon felőle.

— Mostanában nagyon felvág-ták a nyelvemet. Azt hiszed, nem tudom, hogy ki bújtotat? Azt a suplent kis embert pedig eltakarítod mellőled, ne kísértess magad vele, Maca, mert leve-rem a derekad.

— Miért, apám, azért, mert Kovács Pista csak lakatos? Na-gyon rendes fiú az.

— Mondtam, amit mondtam. Ő nem a jövő embere. Amekko-ra flancal te jársz, valamilyen diplomást is magadba bolondít-hatsz. Sokat persze nem ugrál-hatsz, mert itt a gyerek is, de azért válogathatsz.

— Maga szerint akár egy vén-emberrel is összeadhatom ma-gam, csak a jövő embere legyen, ugye? — válaszolta gúnyosan a lány, majd kifelé menet, mielőtt még becsapta volna maga mögött az ajtót, tovább nyelvelt: — Ve-gye tudomásul, azé leszek, aki magamért szeret, s akit én is önmagáért szeretek.

Ez a köznapi beszélgetés Ma-ca és apja, Bumfordi József nyugdíjas között zajlott le. Évei száma mellett persze nem volt annyira öreg a rátarti Bumfordi, aki olvasott embernek tartotta magát, s akit a környékbeliek istenes, ájtatos Bumfordinak ti-tuláltak. A lányával szemben tá-masztott követelményről, a szá-va járása szerint jövő emberé-ről is olvasott, vagy hallott, azért példázgatódtat vele, hajtogatta, amikor csak ürügyet talált rá. Ami viszont Bumfordi ragad-ványnevével illeti, még legényko-rában akasztótták rá, mert min-denféle gazemberségét úgy tette jóvá, hogy a legközelebbi va-sárnapon meggyóna, majd meg-áldozott. A múlt heti vétékét így a háta mögé dobta és tiszta lelki-ismerettel kutyálkodott tovább. Amúgy hetyke, jó vágású, parti-képes legény volt, már ameny-nyire a szegényvilágban biztos megélhetést nyújtott a fűrészte-lepen a rönktéri előmunkási ti-tulus. Pénzben két fillérrel ka-pott többet óránként a társainál, viszont ugyanúgy kellett szorí-roznia, görgetnie a ménkü ne-héz szálfákat, amiket csillével húztak fel a Tiszáról, mint a többieknek.

Kivagyisága és jobb keresete egyáltalán nem szédítette el a lányos anyákat, akik istenes Bumfordi közelségét, sündörgé-sét a lányuk körül veszedelme-szűnek vélték, mintha valaki tűzcsóvát dobott volna a házuk-ra. Ha ilyen házba betette a lábát, például húsvéti locsol-kodáskor, az otthonvalók a vi-lágért se mozdultak volna el a nagylány mellől, nehogy Jóska azalatt kárt tehessen benne. Mert nagy volt az ő vonzása. Kidolgozott válla, karja, nézése, vékonyra beretvált bajsza ellen-állhatatlan erővel csalta lép-re a legálthatatosabb lányokat is — legalábbis ez a hír járt előt-te.

Egyszer aztán megátkozták, pedig kétszer sem fordult meg abban a házban, ahol egy na-gylány úgy maradt, és elől hama-rosan rövidült a szoknyája. A hetyke legény ugyanis nem vá-lalta magára az apaságot, és azt nem tudták rábizonyítani a törvény előtt sem.

— Ha lesz egyszer lányod, ilyen sorsot kívánok neki, mint amilyenben engem hagytál — írta kússa betűkkel könnyével megáztatott levélben a megejtett lány istenes Bumfordinak, aki ezt a vétékét hiába gyóna meg és áldozott utána, az átok kísérté és hosszú esztendő múltán meg-fogant. Egyszer lány, Maca, akit addig dédelgetett, babusga-tott, pontosan úgy járt, mint a hajdani ara, vagy még rosszab-bul. A kitűzött lagzi elől olyan külföldi tanulmányútra ment Nyugatra Maca vőlegénye, hogy el is felejtett visszajönni.

Hivatlan unokájával csak meg-barátkozott istenes Bumfordi, vi-

szont Macát hét lakattal zárta volna el a világ elől. Csakhogy kellett az a pénz is, amit Maca keresett a pult mögött egy üzlet-ben, mint kiszolgáló, mert iste-nes Bumfordival már régen le-számolt a sorsa. Ereje teljét el-vitték az esztendő, meg az a vállalkozása, hogy a háborús éra alatt nyitott egy kis fake-reskedést, amibe belebukott. Úr tehát nem lehetett, rönktelepi melós pedig már nem akart len-ni. Hogy mégis besorolható a nyugdíjasok közé, azt a korábbi hasznos esztendőnek és annak az ügyeskedésének köszönhette, hogy mindig talpra esett. Ezzel a tulajdonságával kötötte magá-hoz, ugyanakkor száműzte Ma-cát. Tőlük három utcával arább ugyanis anyai örökségét, egy fél ház felét, pontosabban egy utcára néző szoba-konyhás lakást Macának adta, hogy ott lakjon, meg ne is. Azt eszelte ki, hogy így, gyerekkel együtt is hama-rabb talál jöfőle kerőre a lánya, mintha együtt szorongának náluk, s a pusztá ténnyel elriasz-tának a jövő emberét. Ennek ér-dekében azt is kifundálta, hogy Maca vasárnap délelőttönként csak takarítani járjon át a be-bútorozott szoba-konyhás lakás-ba, és a világot se vezessen ott háztartást, de ne is aludhasson ott és ne is fűthessen. Ezért nem volt sparheld, kályha és villanykörte sem a lakásban és a kulcsot is csak kéztől kapta el Maca. Az utcára néző abla-kokra viszont vasrácsot verette-tett a gondos apa, miután meg-szervezte, hogy a ház másik ré-szét lakó sógoraék állandóan sza-badon tartsák borjú-nagy ku-tyájukat. Az utcai kaput éjjel-nappal zárják és ahhoz Macá-nak ne lehessen kulcsa. Csak csengetésre ereszthetik be a ház-ba és jöhet ki onnan.

Érthető, hogy Maca viszoly-gott az apjától, noha megvolt otthon mindene, még külön szo-bája is, aminek az ablaka nem is olyan magasan nyílt az udvar-ra. Csakhogy időre élte az életét és aszerint kellett hazajárnia is. Apja szinte bemérete előtte a távolságot a ház kapujától az üz-let ajtajáig, amelyen reggel be-ment, este pedig kijött. Valame-lyest enyhített a helyzeten, hogy istenes Bumfordi öregségére környékezte a veszedelem. Két kanna vízért ment ugyanis, a sarki kútra, ahol a vizes kövön elvágódott és a lábát törte. Úgy cipelték haza, majd vitték el az SZTK-ba, ahol gipszből húz-tak a lábára csizmat, a hóna alá pedig mankót nyomtak, hogy ne kárhóztassák teljes mozdulatlan-ságra.

Maca munkahelyén tényleg leltároztak, de este 9 után az üzlet előtt várta Ko-vács Pista. Egymásba csimpsz-kodva-kapaszkodva vették nya-kukba a várost.

Hazáig persze most se gyere, Pityukám, mert apám leseked-het a kapuban — mondta Ma-ca.

— Vén házastros. Az kéne ne-ki, hogy legalább egy Mercédes-sel, ötszobás villával és százezer forintos betétkönyvvel kérjelek meg tőle. Mondtam már, hogy állítsuk kész tények elé: menjünk el az anyakönyvvezetőhöz és majd utólag ránk adja az ál-dását.

— Az úgy nem megy. Agyon-verne, kiátkozna bennünket, hi-szen látod, hogy az én lakásom kulcsát is magánál tartja. Egy-szer majd csak megpuhul.

— Egyszer? Addigra fehér lesz a szakállam, te meg mindvégig gyáva maradsz — türelmetlen-kedett Pista.

— Én? Gyáva? Ne is szólj hozzám! — rántotta ki karját Maca a fiú karjából és úgy vál-tak el, hogy egyikük sem szólt a másikhoz. Maca alig vacsorá-zott pár falatot, rögtön bement a szobájába lefeküdni. A gye-rek a nagyanyjával aludt a má-sik szobában, ahonnan kihallat-szott, hogy az apja éppen el-kattintotta a tévét, nemsokára pedig fújta a „kását”. Maca nem bírt aludni, csak forgolódott, et-te a méreg Pista türelmetlensé-gé és apja csökönysége miatt. Egyszer csak felfigyelt, hogy va-laki halkan megkocogtatta az ab-lakot.

— Pista! — fogta el a rémü-lel, amint felrehúzta a függönyt, majd csöndesen kinyitotta az ab-

lak egyik szárnyát. — Hogy ke-rülsz ide, ilyenkor? — sutto-gta, s riadtan kikémlelt a sötét ud-varra.

— Átmásztam a kerítésen... Beszélni akarok veled rögtön. Nyisd ki a másik szárnyat is, majd becsúszok — lihegte a fiú.

— Apám felébredhet. Hogy gondolsz ilyet? — állta el ke-zével Maca Pista útját, de a fiú már fenn volt a párká-nyon. Tartva a zajtól, Maca en-gedett az éjszakai látogatónak.

— Itt nem maradhatsz egy percig sem — szakadt fel Ma-cából a kétségbeesés —, de a kerítésen át se mehetsz ki. Be-piszkolod, elszakítod a ruhádat — simogatta meg a fiú lázas ar-cát. — Csöndben átmész a konyhán, az előszobájtól csak egy görbölő van. Majd én ké-sőbb kimegyek és ráhajtom, most pedig eredi, Pityukám, ha is-tent ismersz.

— Még nem találkoztam vele — sutto-gta Maca fülébe —, de most rád hallgatok.

Pista lábujjhegyen átevickélt a konyha ételszagú csöndjén és át-osont az előszobán is, ahonnet az öregek szobája nyílt. Hanem a görbölő izgalmaiban nem ta-lálta, hiába matatott az ajtón, ami meg-megzörrent. Azt még hallotta, hogy egy ajtó hirtelen felpattant, de többre már nem emlékezett. Eldől, mint egy fel-döntött liszteszsák. A zajra Maca felérzett, s rosszat sejtve ki-rohant, felkattintotta a villanyt. A látványtól majdnem ő is össze-csuklott. Apja ingben-glóriában ott állt a mozdulatlan Pista fö-lött, a mankóját szorongatva, amivel betörött sejtve, leütötte.

— Maga gyilkos! — lökte félre Maca az apját és jajgatva Pis-tára borult.

— Ne visongj, mert te is kapsz egyet, hanem szólj a mentők-nek. Az éjszakai patika még nyitva van.

Maca pizsamában, csak egy ka-bátot magára kapva rohant ki az éjszakába, és együtt érkezett a mentőautóval.

— Jó kis ütés volt — állapí-totta meg a mentőorvos, miköz-ben injekcióval magához térít-te Pistát és talpra állította.

— Azért elvisszük magunk-kal — mondta az orvos.

— Minek, ha már megáll a saját lábán? — sietett a szóval istenes Bumfordi.

— Biztos, ami biztos. Különben is fel kell jegyeznem az esetet, amit jelentenünk kell a hatóság-nak — válaszolta határozottan az orvos.

— Várjanak, én is megyek ma-gukkal! — tüsténkedett az öreg, amin Maca lepódott meg leg-jobbán. A mentőautóban nem szóltak egy szót sem. Maca Pis-ta mellé ült a hordágyra, az öreg pedig a mankót fogva csüg-gesztette a fejét. Lelki szemei előtt végigpergett a kép, s már előre félt a szomszédok kér-dezősködésétől, hogy miért járt ná-luk a mentő az éjszaka.

— S majd nyakunkra jár a rendőrség, aztán meg törvény elé citálnak — borsókádzott a háta a gondolatra is, amint várakoz-tak a kórház folyosóján.

— Vigyék a fiút haza, pár na-pi pihenés azért nem árt neki — nyitotta ki a mentősök előtt az ajtót az inspekciós orvos.

— Akkor mehetünk is, a te lakásodra, Maca! — jött meg istenes Bumfordi hangja. A fia-talok meghökkenése akkora volt, hogy torkukon akadt a szó még akkor is, amikor az öreg előko-torta a zsebéből Maca lakásá-nak ajtaja előtt a kulcsot.

— Hanem itt nincsen világos-ság, s a jegyzőkönyvet nem tud-ják megírni az esetről — állta el a mentősök útját az öreg.

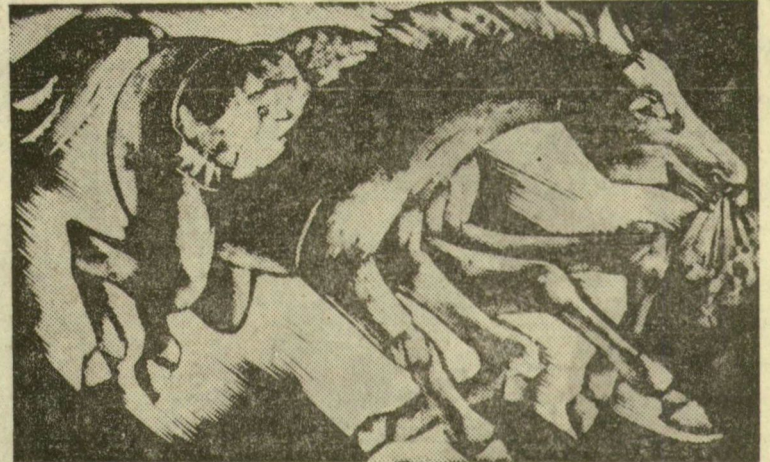
— Nem is kell itt jegyzőköny-v. Elcsúsztam az előszobában. Eny-nyi az egész — húzta ki Bum-fordit a csávából Pista.

— Ennyi hát, pont ennyi, fiam, mert mindig rohantok, mintha el akarna előletek szaladni a világ — kapott a szón az öreg.

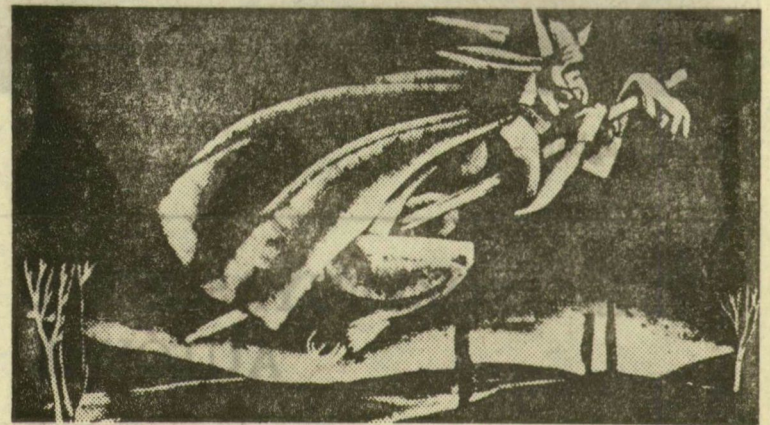
Amentősök ezzel elköszön-tek, Maca apja pedig ren-delkezett:

— Azért csak szaladj haza villanykörteért, mert nem tudsz megágyazni ennek a fiúnak. Az-tán hazamész a gyerekekhez. Anyádnak megmondod, hogy ne-kem itt van dolgom, reggel pe-dig majd felhozzuk a pincé-ből az ide való sparheldet. A tüzelőről pedig ti gondoskodja-tok.

Maca elviharzott, Pista pedig a várakozásban beszélgetni akart az öreggel, de az leintette, hogy lesz még arra idejük világosan is.

Buday
GyörgyFA-
METSZETEK

Parasztmesék I.

Parasztmesék II.

Britannia

Párjavesztett gerlice